

ת"פ (ירושלים) 21106-01-23 - מדינת ישראל נ' דאוד אבו אלהווה

ת"פ (ירושלים) 21106-01-23 - מדינת ישראל נ' דאוד אבו אלהווה ואח'מחוזי ירושלים

ת"פ (ירושלים) 21106-01-23

מדינת ישראל

נגד

1. דאוד אבו אלהווה

על-ידי ב"כ עו"ד ח' קוטינה

2. אמיר סייאד

3. מוסטפא אבו אלהווה

4. ראאד סייאד (הסתיים)

בית המשפט המחוזי בירושלים

[07.07.2024]

כבוד השופט אוהד גורדון

על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים - עו"ד א' דראושה

גזר דין לנאשם 1

רקע

1. הליך זה החל ביום 9.1.23. ביום 22.2.24, במסגרת הליך גישור, הוצג הסדר טיעון. במסגרתו, כתב האישום תוקן וכלל הנאשמים הודו בו והורשעו במעשים ובעבירות שיפורטו להן - כאשר הפירוט ייעשה לגבי כלל הנאשמים כרגע

לדין בסוגיית האחידות בענישה אשר יערך בהמשך:

2. לפי העובדות בהן הודו, הנאשמים הם תושבי א-טור ומכירים זה את זה וכן את א.ס. - קטין יליד 2005, ח.ג. - קטין יליד 2006 וג.א. - קטין יליד 2006.

בנוסף, ביום 6.10.22 נקבע איסור כניסה לנאשמים 1-3 לתחומי ירושלים עד 5.2.23, בהוראה של האלוף רפי מילוא ולפי תקנה 6(2) ותקנות 108, 109 ו-110 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945.

זאת ועוד, ביום 6.2.2021 הורה בית משפט השלום כי הנאשם 4 ישהה במעצר בית בפיקוח אמו, יוכל לצאת רק בליווי שלה, ובכל מקרה ישהה בבית בין השעות 21:00 ל-7:00.

3. לפי האישום הראשון, ביום 6.12.2022 בסמוך לשעה 20:20 שהו הנאשמים ואחרים בשכונת א-טור, ברחוב ראבעה אל-עדוויה. במהלך הערב החליטו ליידות בקבוקי תבערה ואבנים לעבר אוטובוס אגד העובר במקום. עוד החליטו ליידות אבנים על כוחות הביטחון.

4. לצורך זה, חילק נאשם 1 לא.ס. ולאחרים בקבוקי תבערה, והורה לח.ג. לעמוד ברחוב סמוך ולשמש כתצפיתן המודיע על הגעת המשטרה. ג.א. שימש כתצפיתן שתפקידו להודיע על הגעת האוטובוס.

5. הנאשמים והאחרים עטו רעלות לפנייהם והמתינו להגעת האוטובוס. נאשמים 2-4 עלו לגג בית סמוך, כשהם רעולי פנים ומצוידים בבקבוקי תבערה ואבנים. כשג.א. הודיע לנאשם 1 כי אוטובוס (קו 84, שנסע מכיוון גבעת התחמושת לכיוון הר הזיתים) מתקרב, וכשהאוטובוס היה במרחק של כ-20 מטרים מהם, יודה לעברו בקבוק תבערה מאלו שסיפק נאשם 1, מטווח קצר ותוך כדי נסיעת האוטובוס. במקביל יידו הנאשמים אבנים מהגג על האוטובוס.
6. בקבוק תבערה שנזרק פגע בחלקו העליון של האוטובוס שהחל לעלות באש, ולאחר זמן קצר כבה. בקבוקי תבערה (כך במקור) ואבנים פגעו בצידו השמאלי של האוטובוס וגרמו לשברים בשמשה הקדמית, בחלקה התחתון.
7. כשרכבי משטרה התקרבו למקום, הודיע על כך ח.ג. לנאשמים ולאחרים באמצעות שריקה. אז יידו הנאשמים אבנים וסלעים על רכב משטרה בעודו נוסע. אחד הסלעים שזרקו פגע בסמוך למקום מושבו של שוטר, שישב במושב האחורי של הרכב. בתגובה ליידוי האבנים, השוטרים עצרו וירדו מהרכב. הנאשמים המשיכו ביידוי אבנים וסלעים מאסיבי לעבר השוטרים, עד לפיזור ההתפרעות בידי הכוחות. נגרמו נזקי פח לרכב, בציון פגיעת סלע בחלקו האחורי של הרכב, בסמוך לדלת האחורית מימין.
8. לאורך האירוע, שהו נאשמים 1-3 במקום בניגוד לאיסור הכניסה לירושלים שנדון לעיל, ונאשם 4 שהה במקום ללא ליווי, בניגוד לצו בית המשפט שנדון לעיל.
9. בשל כך, הורשעו כל הנאשמים בעבירות הבאות: מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), בצירוף סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016 (להלן: "חוק הטרור"); יידוי אבן לעבר כלי תחבורה, סעיף 332(ב) לחוק העונשין; ניסיון תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 25 וכן 274(1), (2) ו-3 לחוק העונשין; שתי עבירות של חבלה במזיד בצוותא, לפי סעיפים 29 ו-413 לחוק העונשין; התפרעות, לפי סעיף 152 לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.
10. האישום השני עוסק בנאשמים 1-3. לפיו, בתאריכים 6.11.2022-18.12.2022, ו-24.12.2022 שהה נאשם 1 בירושלים, בניגוד לאיסור שנדון לעיל תוך שהפר צו אלוף. בתאריכים 6.11.2022-17.11.2022; 19.11.2022-23.11.2022; 28.11.2022-13.12.2022 שהה נאשם 2 בירושלים בניגוד לאיסור שנדון לעיל, תוך שהפר צו אלוף. בתאריכים 5.12.2022-26.12.2022 שהה נאשם 3 בירושלים בניגוד לאיסור האמור, תוך שהפר צו אלוף.
11. בשל כך, הורשעו הנאשמים 1-3 בריבוי עבירות של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.
12. הנאשם 2 צירף הליך נוסף - ת"פ 33361-12-22. המדובר בהפרות נוספות מיום 14.12.22 של איסור הכניסה לירושלים בצו אלוף, שנדון לעיל. זאת, בכך שהנאשם 2 שהה ביום זה בבית אמו וכן ברח משוטרים. הוא הורשע בעבירה נוספת של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.
- טיעוני הצדדים והסכמות לעונש בעניינם של נאשמים אחרים
13. הסדר הטיעון כלל הסכמות לעונש בעניינם של הנאשמים 2-4. כבר עתה אציין, כי הסכמות אלה כללו ענישה שאינה ממצה וזאת בשל קושי ראייתי לא מבוטל בעניינם של נאשמים אלה.

ההסכמות אומצו בגזרי דין אשר ניתנו בימים 17.4.24 ו-26.6.24. על הנאשמים 2 ו-3 נגזרו שנתיים במאסר. על הנאשם 4, בעל הרשעות קודמות שביצע את המעשים למרות מאסרים מותנים, נגזרו 30 חודשי מאסר שכללו הפעלה של העונשים המותנים לריצוי חלקי במצטבר. בנוסף, נגזרו מאסרים מותנים בהתייחס לעבירות של חבלה במזיד והפרת הוראה חוקית (4 חודשים לנאשמים 2-3, 5 חודשים לנאשם 4), ובהתייחס ליתר העבירות בהן הורשעו בהליך זה (10 חודשים לנאשמים 2-3, 12 חודשים לנאשם 4). כן חויב כל נאשם בתשלום פיצויים בסך 3,000 ₪ לחברת האוטובוסים ו-1,000 ₪ למשטרה, וקנס בסך 400 ₪.

14. הקושי הראייתי הנזכר לעיל לא נגע לנאשם 1, והסדר הטיעון שגובש בעניינו לא כלל הסכמה לעונש, שייקבע בגזר דין זה תוך שקילת טיעוני הצדדים, שאלה עיקריהם:

15. המאשימה הגישה את תדפיס המידע הפלילי, עת/1. לפיו, לנאשם 1 הרשעות קודמות מבית המשפט לנוער, כדלקמן:

הרשעה בעבירה של החזקת סכין מיום 1.2.21, בגינה נדון ביום 20.2.22 למאסר מותנה והתחייבות. ביום 14.2.22 נדון בגין עבירות מיום 28.7.21, של השתתפות בהתפרעות, הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, ועבירות של ניסיון לתקיפת שוטר כדי להכשילו, בידי שלושה או יותר וכשהתוקף מזוין בנשק. הנאשם 1 נדון למאסר של 250 ימים, ל-6 חודשי מאסר על כל עבירה בה הורשע לרבות ניסיון וסיוע, למעט הפרעה לשוטר (להלן: "עונש המאסר המותנה"), וכן לקנס.

בנוסף, ב-2018 נדון הנאשם 1 בגין 10 עבירות משנת 2017 של פרסום דברי שבח או עידוד למעשה טרור, ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. לבסוף, ב-2016 נדון לקנס, בגין עבירה של יידוי אבן או חפץ לעבר רכב שבוצעה ב-2015.

16. בטיעוניה, עמדה המאשימה על השילוב שבין הרשעות קודמות אלה, ובין חומרת המעשים בהם הורשע הנאשם 1 בהליך זה. הוצגו הערכים המוגנים שנפגעו מהמעשים ונטען, כי הנאשם 1 היה דומיננטי בביצוע המעשים, ובין היתר חילק את בקבוקי התבערה כולל הבקבוק שבהמשך יודה לעבר האוטובוס, והורה לאחד הקטינים לעמוד ברחוב ולתצפת. צוין שנגרם לאוטובוס ולניידת נזק, וכי פוטנציאל הנזק היה גבוה מאוד וכלל סיכון לפגיעה בגוף. עוד נטען כי מדיניות הענישה בעבירות מסוג זה היא מחמירה, תוך הפניה לפסיקה שהוצגה בידי המאשימה. נטען כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1 נע בין 4-8 שנות מאסר, לצד ענישה נלווית. בהצגת נתוני הנאשם, לרבות תסקיר "שלילי" המציג סיכון גבוה, עתרה המאשימה לגזור לנאשם 1 שש שנות מאסר וענישה נלווית, כולל הפעלה של המאסר המותנה. לבסוף, נטען כי אין להסיק מעונשיהם של יתר הנאשמים לעונשו של הנאשם 1, משום שבעניינו לא היו אותם קשיים ראייתיים ונוכח חלקו המרכזי והדומיננטי במעשים. נדון גם עונשו של נאשם נוסף, קטין שחלקו התמצה בהיותו "תצפיתן" (המדובר בח.ג. אשר נזכר לעיל בסקירת עובדות כתב האישום), ואשר נדון בהליך נפרד.

17. מסמכי ההליך בעניינו של אותו קטין, לרבות גזר הדין מיום 30.7.23 בעניינו, הוגשו בידי ההגנה (ענ/1). כמובא לעיל, הוא שימש כתצפיתן באירוע בהנחייתו של הנאשם 1, וזאת עת היה בן 16 ומספר חודשים. לא היו לו הרשעות קודמות. הוא הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של סיוע למעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, סיוע לחבלה במזיד והשתתפות בהתפרעות. נגזרו עליו 9 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 3,500 ₪.

18. ב"כ הנאשם 1 הדגיש בטיעונו את עקרון אחידות הענישה. הוא טען שהעבירות יוחסו לנאשמים בגילאים דומים, בדרך של ביצוע בצוותא ובהתייחס לחבורה שפעלה יחד, וכי החלק שיוחס למרשו הוא יידוי אבנים בדומה לנאשמים 2 ו-3. עו"ד קוטינה התנגד לאמירה לפיה הנאשם 1 מילא חלק דומיננטי, והפנה לעובדות כתב האישום. עוד הציג אמירות מן הטיעונים לעונש וגזר הדין בעניינו של הנאשם הקטין, וטען שתרומתו של האחרון לאירוע הייתה משמעותית.

- צוין גם עברו הפלילי של הנאשם 4, שלשיטת ההגנה חמור מזה של הנאשם 1 ושולל את "תרומת" העבר הפלילי של הנאשם 1 למסכת השיקולים. נטען שהאחרון הופלה בידי התביעה בכך שלא ערכה עמו הסדר "סגור" לעונש וטענה לעונש שהוא חמור יותר בצורה משמעותית מיתר המעורבים.
19. לעניין האמור בתסקיר שירות המבחן, טענה ההגנה כי אין להחמיר עם הנאשם 1 בשל כך, ושגם לנאשם 4 תסקיר "שלילי" עם המלצות דומות. עוד נטען כי הפסיקה שהציגה המאשימה התייחסה לנסיבות חמורות מאלה של הנאשם 1 ולתקופות רגישות במיוחד, להבדיל מהנטען בכתב האישום בהליך זה. נטען כי להבדיל מאותם מקרים, הנאשמים כאן לא פעלו מטעם ארגון טרור או בשל קריאה מטעמו לבצע התפרעויות, והאירוע בעניינם לא כלל תכנון ממושך.
20. ההגנה הוסיפה וטענה כי עבירת תקיפת השוטרים לא הושלמה וכי הנזק שנגרם אינו כבד. ההגנה הציגה פסיקה מטעמה לעונש, הדגישה שהנאשם 1 לא הורשע בייצור בקבוקי התבערה, וביקשה שייגזר עליו עונש דומה לשאר הנאשמים, של 30 חודשי מאסר בפועל. כן ציינה שמדובר בן 21 שעתידו לפניו, שהוא ומשפחתו ייפגעו ממאסר ממושך וכי שהה זמן רב בתנאי מעצר קשים. עוד נטען שהוא חפץ בניהול חיים נורמטיביים, כי משפחתו מגנה את המעשה וכועסת עליו, וכי נטל אחריות ונהנה מתיקון משמעותי של כתב האישום.
- תסקיר שירות המבחן לנאשם 1
21. התסקיר מציג בחור בן 21, שטרם מעצרו התגורר עם אמו ואחיותיו, ועבד בניקיון בבית מלון בתל אביב לאחר שנשר מלימודיו סביב כיתה ח'. הוצגו נתונים משפחתיים לרבות משבר וקושי כלכלי, וכי אביו מרצה מאסר בגין אלימות כנגד אמו.
22. שירות המבחן ציין את הרשעותיו הקודמות שפורטו לעיל וכי נשפט בעבר לשתי תקופות מאסר ולעונשים מותנים. הנאשם 1 התקשה להסביר לשירות המבחן את מעורבותו בפלילים מגיל צעיר, צמצם מחלקו בעבירות הקודמות בגינן הורשע ואמר שאינו זוכר את פרטיהן.
23. אף ביחס לעבירות מושא הליך זה, התקשה הנאשם לקחת אחריות ושלל חלק גדול מעובדות כתב האישום המתוקן. הוא טען כי יידה רק אבן אחת לכיוון רכב משטרה, ללא כוונה אלא כהתנהגות נגררת. בנוגע להפרת ההוראה חוקית אישר רק הפרה אחת, שלדבריו נבעה מצורך בטיפול רפואי. הגם ששלל השתייכות לארגון טרור או אידאולוגיה רלבנטית, התקשה להכיר בהשלכות מעשיו ובתוצאותיהם. עוד טען שהוריו גינו את מעשיו. אציין, כי עקב הדברים האמורים שנרשמו בתסקיר שירות המבחן, נבדקה בפתח ישיבת הטיעון לעונש עמדתו של הנאשם 1 בנוגע למעשים בביצועם הודה, והוא דבק בהודאתו.
24. על רקע הנתונים האמורים, העריך שירות המבחן כי ישנה רמת סיכון גבוהה לביצוע עבירות דומות על ידי הנאשם 1 בעתיד. הומלץ על ענישה מוחשית ומרתיעה.
- מתחמי העונש ההולם
25. בעבירות מושא האישום הראשון, חטא הנאשם 1 במעשים חמורים, הפוגעים בערכים מוגנים משמעותיים. עיקרם בשמירה על ביטחון הציבור ובמאבק באויבי המדינה, בהגנה על שלמות הגוף, הנפש והרכוש, בשמירה על שלטון החוק והגנה על העוסקים באכיפתו, ובחיזוק החובה לציית להוראות חוקיות שאף היא חלק אינטגרלי ממשטר תקין.

26. פגיעת מעשי הנאשם 1 בערכים האמורים מודגשת בשים לב לתפקיד הדומיננטי שמילא, בהתאם לעובדות בהן הורשע. הדבר עולה מכך שחילק לאחרים בקבוקי תבערה, שאחד מהם יודה בהמשך לעבר האוטובוס; הורה לקטין הנזכר לעיל לשמש כתצפיתן מה שמעיד על מעמדו בקרב בני החבורה; וכן שימש כ"כתובת" לדיווח על הגעת האוטובוס בידי הקטין השני שתצפת. הנאשם 1 גם נטל חלק בתקיפה של רכב המשטרה ובהמשך של השוטרים, בדרך של יידוי אבנים ו"סלעים".

מנגד יישקל, כי לפי העובדות המוסכמות הנאשם 1 לא היה מבין אלה שעלו לגג, מצוידים בבקבוקי תבערה ואבנים.

27. עוד מודגשת חומרת המעשים בהיותם מתוכננים, מבוצעים בחבורה ובכוונה, תוך הצטיידות וחלוקת תפקידים, ומונעים ממניע לאומני.

28. פן נוסף עניינו בתוצאות המעשים, בפגיעה באוטובוס וכן בניידת המשטרה.

לצד זה נשקלות התוצאות האפשריות, שעלולות היו להיות חמורות עוד יותר ולכלול פגיעה קשה יותר ברכוש, וחלילה אף בגוף ובנפש. הדבר מומחש בסיכון הניכר אותו יצרו כלל הנאשמים ובהם הנאשם 1 בפעולותיהם, לרבות בפגיעה בסמוך למקום מושבו של שוטר. גם השימוש באבנים (לרבות "סלעים") ובבקבוקי תבערה, והיידוי המקביל בידי מספר תוקפים וכלפי רכב ואוטובוס בנסיעה, העצים את הסיכון.

29. לבסוף, יש לשקול כי הנאשם 1 ביצע את המעשים תוך שהפר הוראה חוקית, אשר אסרה עליו להיכנס לירושלים. יש בכך לחדד את ההתרסה כנגד שלטון החוק הגלומה במעשיו.

30. מבט אל הענישה הנוהגת במקרים דומים מעלה, תחילה, הנחיה ברורה להחמרה בענישה במקרים של מעשי טרור. כך למשל:

"התפיסה שביסוד החמרת הענישה, היא שהיותה של עבירה מסוימת 'מעשה טרור' כהגדרתו בחוק, הריהי 'נסיבה מחמירה אינהרנטית'; יחודן של עבירות אלו מצדיק 'הדגשה מיוחדת הן של תכלית ההרתעה בענישה, והן של עיקרון הגמול' (ע"פ 1466/20 מדינת ישראל נ' פלוני (22.7.20)).

לצד זה, עמדו בתי המשפט לא אחת על החומרה הרבה שבמעשים של יידוי אבנים ובקבוקי תבערה, ועל המסקנות העונשיות ההכרחיות. למשל, בע"פ 262/06 פלוני נ' מדינת ישראל (6.7.06) נפסק, כי:-

"סוג עבירות זה, שעניינן בקבוקי תבערה, מחייב ענישה מחמירה. תוצאותיו של בקבוק תבערה, וכבר היו דברים מעולם, עלולות להיות קשות ביותר, וראוי איפוא כי ייצא הקול שהענישה בכגון דא לא תהא קלה. בטחון הציבור אינו יכול להיות הפקר ונתון לאימה, בכביש, בבית החולים, באוניברסיטה, בתחנת הדלק..."

ראו גם ע"פ 4025/23 שאהין נ' מדינת ישראל בפסקה 14 (21.11.23).

31. בהתאם להנחיות אלה, לא אחת נגזרו במקרים דומים עונשי מאסר ממושכים, וזאת גם על צעירים ואף על מבצעים שדובר בהרשעתם הראשונה בפלילים.

למשל, בת"פ (י-ם) 40220-06-21 מדינת ישראל נ' ג'באר (6.7.22) נדון מי שיחד עם אחרים תכנן לתקוף אוטובוס, ייצר בקבוקי תבערה, וביצע מהלך שכלל הנחת צמיגים בוערים על כביש ובהמשך תקיפת אוטובוס שנסע בכביש, בחבורה, ביידוי אבן ובקבוקי תבערה. נגרם נזק לרכוש. המבצע הורשע לפי הודאתו בעבירות של מעשה טרור של ניסיון הצתה, מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, יידוי אבן לעבר כלי תחבורה וחבלה במזיד. נקבע מתחם עונש שבין 30 ל-60 חודשי מאסר, ובהעדר עבר פלילי נגזר על אותו נאשם עונש של 38 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. ערעור על הכרעה זו נדחה, לאחר שהמערער חזר בו (ע"פ 5759/22, פסק דין מיום 1.2.23).

בהכרעה נזכר פסק דין נוסף באותה פרשה (ת"פ (י-ם) 16617-07-21 מדינת ישראל נ' ג'באר (27.4.22)), בו דובר בהרשעה בעבירות מקבילות לצעיר כבן 24, בעל הרשעות קודמות, וחיובו בעונש מוסכם של 40 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי לחברת האוטובוסים. עוד ראו ת"פ (י-ם) 40016-06-21 מדינת ישראל נ' ג'אבר (5.3.23) שעסק במעורבים נוספים באותו אירוע וכן בעבירות קשות נוספות. אפנה לעניינו של הנאשם 2 שם, שהורשע בהשתתפות בתקיפת האוטובוס ובאירוע נוסף של התפרעות, נעדר הרשעות קודמות, ונדון ל-45 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי.

בת"פ (מחוזי י-ם) 25089-02-21 מדינת ישראל נ' טאהא (13.9.2021) נדון מי שבמסגרת שתי התפרעויות חזר על אותו מעשה, של ידוי בקבוק תבערה לעבר כוחות הביטחון ממרחק קצר. הוא הורשע לפי הודאתו בעבירות של התפרעות, מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, ופעולה בנשק למטרות טרור. דובר בבחור צעיר, שנקבע כי הרשעותיו הקודמות אינן רלבנטיות. נקבע מתחם עונש שבין 24-54 חודשי מאסר, ובשים לב בין היתר לקשיים קוגניטיביים ופיזיים נגזר עליו עונש של 30 חודשי מאסר ומאסר מותנה.

עונש מאסר זהה, נגזר על מי שבמהלך התפרעות בתקופת "שומר החומות" יידה אבנים רבות ובקבוק תבערה לעבר כוחות הביטחון. דובר בצעיר כבן 24, ללא הרשעות קודמות, שהודה במסגרת הסדר והורשע בעבירות של פעולה בנשק למטרות טרור ובמעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה (ת"פ (י-ם) 10894-06-21 מדינת ישראל נ' אבו זינה (8.12.21)).

32. שיקול נוסף עניינו בעונשים שנגזרו על יתר המעורבים באירוע מושא האישום הראשון, כמובא לעיל. אלה יישקלו בהמשך גזר הדין, במסגרת הדיון בטענה העוסקת בעקרון האחדות בענישה. לשלב זה של גזר הדין, העוסק בעיצוב מתחם העונש, עשויים עונשים של מעורבים אחרים באותם מעשים להיות רלבנטיים כמקור ללימוד אודות העונש ההולם את האירוע.

אלא, שבמקרה שלפנינו עונשיהם של יתר הנאשמים נבעו מהסכמות "סגורות" לעונש, אשר גובשו בשל קושי ראייתי משמעותי - שהביא להתחשבות בגיבוש אותן הסכמות. להבדיל, בעניינו של הנאשם 1 קושי זה לא התעורר, ולא גובשו הסכמות דומות. בנסיבות אלה, אין לגזור מקנה המידה העונשי ששימש ליתר הנאשמים מסקנות, שתשמנה לעיצוב מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1.

33. על רקע שיקולים אלה אני קובע, כי מתחם העונש ההולם לעבירות מושא האישום הראשון, בביצוען הורשע הנאשם 1 ובנסיבות הביצוע, כולל מאסר לתקופה שבין 30-60 חודשים. זאת, לצד מאסר מותנה, פיצוי בגין נזקי הרכוש שנגרמו וכן קנס.

34. העבירות מושא האישום השני הן בבחינת "אירוע" פלילי נבדל, ועל כן ייקבע לגביהן מתחם נפרד של עונש הולם. עם זאת, משהצדדים לא התמקדו בעבירות אלה בטיעוניהם, ייעשה הדבר בתמצית.

35. בעבירות האמורות פגע הנאשם 1 בערכים המוגנים, שעיקרם בשמירה על שלטון החוק ועל חובת הציות לו, ובמניעת הסיכונים לביטחון הציבור עמם ביקש צו האלוף להתמודד (סיכונים שהתמשו במעשים מושא האישום הראשון).

הנאשם 1 עשה זאת באופן חוזר ונשנה לאורך תקופה, דבר המבטא זלזול בהוראה החוקית ומדגיש את חומרת המעשים.

מתחם העונש ההולם בגין עבירות אלה נע בין מאסר מותנה ובין חצי שנת מאסר, לצד ענישה נלווית.

- קביעת העונש בגדרי המתחמים
36. בהתאם לסעיף 40(ב) לחוק העונשין ובנסיבות העניין, מצאתי לגזור עונש כולל לכל העבירות שביצע הנאשם 1.
37. הנאשם 1 הוא בחור צעיר, שחווה נסיבות משפחתיות ואישיות מורכבות כמפורט לעיל. הדבר יישקל לקולה, וכך גם תקופת מעצרו ופגיעת העונש שיידרש לרצות בו ובבני משפחתו.
38. עוד לקולה תישקל הודאתו של הנאשם 1 בעבירות, במסגרת הסדר הטיעון. זו ייעלה את ההליך וחסכה מזמנם של הצדדים, העדים ובית המשפט. למיתון העונש תישקל גם סוגיית האחידה בענישה, הגם שבצורה מדודה בלבד וזאת מטעמים שיבוארו בהמשך.
39. להודאה פן נוסף, שעניינו בנטילת אחריות. אלא, שבמישור זה עלו קשיים ניכרים בהתייחסותו של הנאשם 1 לעבירות בביצוען הורשע. הדברים הובאו לעיל בסקירת האמור בתסקיר שירות המבחן, ומבטאים קושי בנטילת אחריות, צמצום של המעשים והתכחשות לחלקם. אמנם, בישיבת הטיעון לעונש דבק הנאשם 1 בהודאתו ואשקול זאת, אך המאפיינים האמורים גורעים ממשקלה לקולה של נטילת האחריות על ידו, בגין המעשים הקשים שביצע.
40. יש במאפיינים אלה גם לבסס את הערכת הסיכון שהציג שירות המבחן, שהיא גבוהה. זאת בשים לב למעורבותו החוזרת ונשנית של הנאשם 1 בפלילים, מגיל צעיר, בדגש על עבירות קודמות מאותו תחום עשייה פסול. קיים אפוא פן רצידיביסטי, הבא לידי ביטוי בעבריינות חוזרת בתחומי הלאומנות והטרור, בעבירות שתחילתן כבר בשנת 2017 ושהנאשם 1 חזר וחטא בהן למרות עונשי מאסר בפועל שריצה, לתקופות של ממש.
- גם ביצוע העבירות מושא הליך זה למרות מאסר מותנה ותוך הפרת הוראה חוקית, ולצד זה הפרות החוזרות והנשנות מושא האישום השני, ממחישים היבט שלילי זה, ומציג תמונה של צעיר שקיים חשש כבד כי ישוב לבצע עבירות חמורות מהסוג האמור, כנגד הציבור בישראל.
41. כל אלה חוברים לכדי נתונים משמעותיים לחומרה, ומצריכים הן החמרה בעונש המוחשי מטעמי גמול, הוקעה והרתעה אישית, והן השתתו של עונש מותנה הולם, בתקווה להתמודד עם הסיכון שנדון לעיל ולהרתיע את הנאשם 1 מפני ביצוע מעשים דומים וקשים בעתיד.
- מאותם טעמים מצאתי להפעיל את המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד כנגדו בעת ביצוע העבירות, ולא לסטות מהכלל לפיו ריצוי מאסר מותנה יהיה במצטבר לעונש בגין העבירות עצמן. עם זאת, הפעלת המאסר המותנה תילקח בחשבון במסגרת החובה לשמור על מידתיות העונש הכולל.
42. לצד ההיבט האישי, בשים לב לשכיחותם של מעשי עבירה המבוצעים על רקע לאומני לרבות מעשי טרור, עולה הכרח בעיצוב העונש בשים לב לשיקולי ההרתעה הכללית. זאת, כדי להקטין את החשש כי אחרים יבצעו מעשים דומים לאלה, שביצע הנאשם 1, ובשאיפה לשפר את ההגנה על הציבור מפני מעשים שכאלה.
43. הפגיעה ברכוש מחייבת פסיקת פיצוי, כשגם במישור זה יישקל חלקו הדומיננטי של הנאשם 1 אשר תרם לגרימת הנזק. עוד יוטל קנס, אך בהינתן הקושי הכלכלי שתואר בתסקיר שירות המבחן ותקופת המאסר, מצאתי להסתפק בסכום מדוד.

44. בשים לב למקום הנרחב שיוחד לה בטיעוני ההגנה, ארחיב קמעא את הדיון בסוגיית האחידות בענישה. זו, בהקשר הרלבנטי כאן, שואפת לשמור על יחס מידתי והוגן בין עונשיהם של מעורבים שונים באותן עבירות, כפי חלקיהם. לצד זה, כבכל סוגיה העוסקת בשוויון, נדרש להראות כי המעורב הרלבנטי מצוי באותה "קבוצת שוויון" עם האחרים. עוד אין מדובר בשיקול בלעדי, אלא כזה המצטרף לכלל שיקולי הענישה. ראו למשל ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ' (31.3.05), ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל (1.4.07), וע"פ 8937/20 פלוני נ' מדינת ישראל (5.9.21).
45. לאחר שקילה, איני סבור שניתן לייחס משקל מכריע לנושא האחידות בענישה, כטעם להקלה בעונשו של הנאשם 1. לכל היותר, בשים לב לכך שדובר במעשים שבוצעו בהחלטה משותפת ובצוותא, ניתן לייחס לסוגיה זו משקל מוגבל ומדוד.
- מסקנתי זו נובעת, ראשית, מכך שעונשיהם של יתר המעורבים אשר נדונו במסגרת הליך זה נקבעו בהסכמות "סגורות" לעונש, אשר גילמו קושי ראייתי משמעותי בענינים של אותם מעורבים. נכונותם ליטול אחריות ולהיקשר בהסדר הטיעון למרות הקושי האמור לא הייתה מובנת מאליה, ובאופן לגיטימי מצא הדבר ביטוי בנכונות-מנגד של המאשימה להסכים לענישה שאינה ממצה.
- מצבו של הנאשם 1 שונה, משחומר הראיות בעניינו לא הציג קושי דומה. הדבר לא מאפשר ליישם, בעניינו, קנה מידה עונשי מקביל לזה של שותפיו.
46. לצד נקודה מרכזית זו, קיים גם שוני הפועל לחובת הנאשם 1 מבחינת חלקו הדומיננטי במעשים, כמובא לעיל. עוד יש לתת את הדעת לקשיי נטילת האחריות שלו ולהרשעותיו הקודמות, שכאמור מציגות מעידות חוזרות ונשנות בדגש על עבירות טרור ולאומנות, למרות מאסרים שריצה וענישה מותנית.
- להבדיל, לנאשמים 2 ו-3 לא היו הרשעות קודמות, ואילו הרשעותיו של הנאשם 4 (שאינן זהות לאלה של הנאשם 1 ולא כללו הרשעה קודמת לפי חוק המאבק בטרור) מצאו ביטוי בענישה. בנוסף, בענינים של הנאשמים 2-3 לא נערכו תסקירים ולא עלו אינדיקציות לקשיי הפנמה וחרטה, להבדיל מהנאשם 1. התסקיר בעניינו של הנאשם 4, הגם שאמד סיכון גבוה בדומה לנאשם 1 והציג קושי של הנאשם 4 בהסבר מניעיו לביצוע העבירות, לא כלל הכחשה שלהן - וגם זאת להבדיל מהנאשם 1 שהכחיש את רוב המעשים.
47. כל אלה לא מאפשרים לייחס לעקרון האחידות בענישה אלא משקל מוגבל בלבד, כאלמנט הפועל למיתון עונשו של הנאשם 1.
- מסקנה זו נותרת בעינה גם בשים לב לעניינו של הקטין ח.ג., שכאמור נדון בהליך נפרד לתשעה חודשי מאסר ולענישה נלווית. לצד קטינותו והעדר עבר פלילי, ח.ג. מילא תפקיד פחות בהרבה מזה של הנאשם 1, כ"תצפיתן" שלא עסק בפועל במעשי תקיפה, והורשע בעיקר בעבירות סיוע. הוא אף פעל לפי הוראותיו של הנאשם 1, מה שמחדד את הקושי לקבל טענות להקלה בעונשו של האחרון על יסוד פעולותיו של הקטין. הכרעה
48. במכלול השיקולים, נגזרים על הנאשם 1 העונשים הבאים:
- א. 42 חודשי מאסר בגין העבירות מושא הליך זה. בנוסף, יופעל עונש מאסר מותנה בן 6 חודשים, שנגזר על הנאשם בהליך 21-08-26712, וירוצה במצטבר לעונש שנגזר בגין העבירות מושא הליך זה.
- בסך הכל, על הנאשם 1 לרצות 48 חודשי מאסר, שיימנו מיום מעצרו.
- ב. שנת מאסר, אותה ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירה מן העבירות בביצוען הורשע בהליך זה, למעט העבירות של חבלה במזיד והפרת הוראה חוקית.
- ג. 5 חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירה של חבלה במזיד או הפרת הוראה חוקית.
- ד. פיצוי בסך 3,500 ₪ לחברת האוטובוסים ופיצוי בסך 1,300 ₪ למשטרת ישראל - לתשלום בתוך 30 ימים.
- ה. קנס בסך 600 ₪ או שלושה ימי מאסר תמורתו.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.
- ניתן היום, א' תמוז תשפ"ד, 07 יולי 2024, במעמד הצדדים.